

600.

Na osnovu člana 10a stav 9 Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe („Službeni list CG”, br. 62/13, 47/15, 71/17 i 77/20), Ministarstvo kapitalnih investicija donijelo je

PRAVILNIK O IZBJEGAVANJU SUDARA NA MORU

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim pravilnikom propisuje se način izbjegavanja sudara na moru.

Primjena

Član 2

Odredbe ovog pravilnika primjenjuju se na plovne objekte crnogorske državne pripadnosti nezavisno od područja plovidbe i plovne objekte u unutrašnjim morskim vodama i teritorijalnom moru Crne Gore.

Za ratne brodove i brodove koji plove u konvoju, ribarske brodove koji su zauzeti u grupnom ribolovu, organ uprave nadležan za sigurnost plovidbe (u daljem tekstu: organ uprave) može posebnim rješenjem odrediti uslove dodatnih pozicionih i/ili signalnih svijetala, znakova ili zvučnih signala koji moraju biti takvi, da se ne mogu zamijeniti bilo kakvim svijetlom, znakom ili signalom propisanim ovim pravilnikom.

Značenje izraza

Član 3

Izrazi upotrijebljeni u ovom pravilniku imaju sljedeća značenja:

1) **brod** je plovni objekat namijenjen za plovidbu morem (putnički, teretni, tehnički plovni objekat, ribarski, javni ili naučno-istraživački), čija je dužina viša od 12 metara i BT viša od 15, osim ratnog broda;

2) **brod na mehanički pogon** je svaki brod koji se pokreće strojem;

3) **jedrenjak** je svaki plovni objekat koji se pokreće jedrima, pod uslovom da pogonski stroj, ako je na njemu instaliran, nije u upotrebi;

4) **brod zauzet ribolovom** je svaki ribarski brod koji lovi ribu mrežama, parangalima, kočama ili drugim ribarskim priborom koji ograničava mogućnost njegovog manevrisanja, osim broda koji je zauzet ribolovom, povlačnim parangalima ili kojim drugim ribarskim priborom koji ne ograničava mogućnosti njegovog manevrisanja;

5) **hidroavion** je bilo koji vazduhoplov koji je sposoban da manevriše po vodi;

6) **brod nesposoban za manevar** je brod koji se ne može ukloniti sa puta drugom brodu, s obzirom da je zbog posebnih okolnosti nesposoban za manevrisanje na način na koji to zahtijevaju odredbe ovog pravilnika;

7) **brod ograničene mogućnosti manevrisanja** je brod koji je zbog prirode svoga posla ograničen u mogućnosti manevrisanja i to:

a) brod koji je zauzet polaganjem, pregledom ili podizanjem objekata sigurnosti plovidbe, podvodnog kabla ili cjevovoda;

- b) brod koji jaruža, vrši hidrografska istraživanja ili podvodne radove;
- c) brod koji vrši snadbijevanje ili prekrćavanje lica, zaliha ili tereta, dok plovi;
- d) brod koji je zauzet polijetanjem ili slijetanjem vazduhoplova;
- e) brod koji je zauzet razminiranjem;
- f) brod koji je zauzet takvim tegljenjem koje mu onemogućava promjenu kursa.

8) **brod koji je ograničen svojim gazom** je brod na mehanički pogon koji je zbog svog gaza, u odnosu na raspoloživu dubinu i širinu plovnog puta, bitno ograničen u mogućnosti promjene kursa kojim plovi;

9) **plovni objekat koji plovi** je plovni objekat koji nije usidren ili privezan uz obalu ili nasukan;

10) **"dužina" i "širina" broda** je njegova dužina preko svega i najveća širina;

11) **brodovi u vidokrugu** su brodovi koji jedan drugog mogu vidjeti neposrednim opažanjem;

12) **smanjena vidljivost** je svaka okolnost u kojoj je vidljivost smanjena zbog magle, sumaglice, padanja snijega ili jake oluje sa kišom, pješčane oluje i drugih sličnih uzroka;

13) **Wing-In-Ground (WIG)** je vrsta plovnog objekta koji leti u neposrednoj blizini vode, koristeći aerodinamičku interakciju između krila WIG-a i vodene površine;

14) **jarbolno svijetlo** je bijelo svijetlo koje neprekidno svijetli u luku horizonta od 225°, postavljeno u uzdužnici broda i tako učvršćeno da se svijetlost vidi od linije pramca do 22,5° iza subočice na oba boka broda;

15) **bočno svijetlo** je zeleno svijetlo na desnom boku i crveno svijetlo na lijevom boku, koja stalno svijetle u luku horizonta od 112,5° i koja su postavljena tako da se svijetlost vidi od linije pramca do 22,5° iza subočice na odnosnom boku broda, a brodovi dužine manje od 20 m mogu imati bočna svijetla u jednoj kombinovanoj svjetiljci postavljenoj u uzdužnici broda;

16) **krmeno svijetlo** je bijelo svijetlo koje stalno svijetli u luku horizonta od 135°, postavljeno što je moguće bliže krmi i tako učvršćeno da se svijetlo vidi 67,5° na svaku stranu boka (lijevo i desno), gledano od linije uzdužnice na krmi broda;

17) **svijetlo za tegljenje** je žuto svijetlo istih karakteristika kao krmeno svijetlo;

18) **kružno svijetlo** je svijetlo koje neprekidno svijetli u luku horizonta od 360°;

19) **bljeskajuće svijetlo** je svijetlo koje se vidi kao bljesak u pravilnim razmacima sa učestalošću od 120 ili više bljesaka u minuti;

20) **zviždaljka** je svaka naprava za zvučnu signalizaciju koja može da proizvede zvukove i koja je u skladu sa tehničkim pravilima o gradnji pomorskih brodova, koje propisuje država zastava;

21) **kratak zvižduk** je zvuk koji traje otprilike jednu sekundu;

22) **dugi zvižduk** je zvuk koji traje od četiri do šest sekundi.

II. PRAVILA ZA PLOVIDBU I MANEVRISANJE

Osmatranje

Član 4

Svaki brod (posada koja upravlja brodom), treba da vrši odgovarajuće osmatranje, vizuelno i slušanjem, kao i pomoću svih raspoloživih sredstava koja su pogodna obzirom na preovlađujuće okolnosti i stanja, a radi potpune procjene situacije i rizika sudara.

Sigurnosna brzina

Član 5

Svaki brod, treba uvijek da se kreće sigurnosnom brzinom da bi se mogla preduzeti pravilna i efikasna radnja koja bi spriječila sudar i da bi se brod mogao zaustaviti na odgovarajućoj udaljenosti, prema preovlađujućim okolnostima i stanju.

Prilikom određivanja sigurnosne brzine, uzimaju se u obzir i okolnosti o:

- 1) stanju vidljivosti;
- 2) gustini pomorskog saobraćaja, uključujući i saobraćaj ribarskih i drugih brodova;
- 3) manevarskim sposobnostima broda, uzimajući posebno u obzir zaustavni put i sposobnost okretanja broda prema preovlađujućim okolnostima;
- 4) prisutnosti pozadinskih svjetala noću, kao što su svjetla na obali i reflektivno raspršivanje sopstvenih svjetala;
- 5) stanju vjetra, mora i struje i blizini opasnosti za navigaciju;
- 6) gazu broda u odnosu na raspoloživu dubinu vode.

Za brodove čiji radarski uređaj radi, prilikom određivanja sigurnosne brzine, uzimaju se u obzir i okolnosti o:

- 1) karakteristikama, efikasnosti i ograničenjima radarskog uređaja;
- 2) ograničenjima koja nameće daljinska skala radara, koja je u upotrebi;
- 3) stanju mora, vremena i drugim izvorima smetnji koji dijeluju na radarsko otkrivanje;
- 4) mogućnosti da mali brodovi, drugi plovni objekti i led ne budu otkriveni radarom na odgovarajućem dometu;
- 5) broju, položaju i kretanju brodova koji su otkriveni radarom;
- 6) preciznijoj ocjeni vidljivosti, koja se utvrđuje upotrebom radara za određivanje udaljenosti do brodova ili plovnih objekata u blizini.

Rizik sudara

Član 6

Svaki brod (posada koja upravlja brodom), treba da u zavisnosti od okolnosti i stanja utvrdi postojanje rizika od sudara.

Ako prema okolnosti i stanju postoji i mala sumnja na rizik, smatraće se da rizik postoji.

Radarski uređaj, ako je ugrađen na brodu i ispravan, treba pravilno upotrebljavati, uključujući i područje posmatranja velikih daljina da bi se ranije dobilo upozorenje o riziku sudara, uključujući i radarsko crtanje ili odgovarajuće sistematsko praćenje otkrivenih objekata.

Sumnja na rizik ne smije se zasnivati na osnovu oskudnih podataka, a naročito na osnovu nedovoljnih radarskih informacija.

Prilikom utvrđivanja postojanja rizika sudara, uzima se u obzir:

- 1) da opasnost od sudara postoji ako se smjer broda koji se približava znatno ne mijenja;
- 2) da opasnost od sudara može ponekad postojati, čak i ako je očevidna znatna promjena smjera, posebno kad se približava veoma veliki brod ili tegalj ili ako je brod koji se približava na vrlo maloj udaljenosti.

Postupci za izbjegavanje sudara

Član 7

Radi izbjegavanja sudara, treba preduzeti sve mjere, blagovremeno i onako kako to treba da uradi dobar pomorac, ako to okolnosti dozvoljavaju.

Svaka promjena kursa, odnosno brzine radi izbjegavanja sudara, ako to okolnosti dozvoljavaju, treba da bude dovoljno velika da je drugi brod, koji osmatra vizuelno ili pomoću radara, može odmah primjetiti.

Uzastopne male promjene kursa, odnosno brzine treba izbjegavati.

Ako je vodeni prostor za manevrisanje dovoljan, samo promjena kursa može biti najuspješnija radnja da se izbjegne položaj opasne blizine, pod uslovom da se učini blagovremeno, da je promjena izrazita i da ne dovede brod u položaj opasne blizine u odnosu na ostale brodove.

Radi izbjegavanja sudara sa drugim brodom, treba preduzeti mjere koje omogućavaju da se brodovi mimođu na sigurnoj daljini.

Efikasnost ove radnje treba pažljivo provjeravati sve dok drugi brod ne prođe i bezopasno se ne udalji.

U cilju izbjegavanja sudara ili dobijanja vremena za procjenu situacije, brod treba da uspori ili čak da prekine vožnju zaustavljanjem ili preokretanjem stroja.

Brod koji je obavezan da ne ometa prolaz ili siguran prolaz drugog broda treba da, kad okolnosti slučaja to zahtijevaju, blagovremeno preduzme radnje kojima se stvara dovoljno vodenog prostora za siguran prolaz drugog broda.

Brod iz stava 7 ovog člana, ako se približava drugom brodu tako da postoji opasnost od sudara, ne oslobađa se obaveze da stvara dovoljan vodeni prostor za siguran prolaz drugog broda i mora prilikom preduzimanja radnji da vodi u potpunosti računa i o postupcima koji bi slijedili na osnovu pravila za plovību i manevrisanje.

Ako se dva broda približavaju jedan drugome tako da postoji opasnost od sudara, brod čiji se prolaz ne smije ometati, obavezan je da se pridržava pravila za plovību i manevrisanje.

Šema odvojene plovību

Član 8

Brod koji se služi šemom odvojene plovību mora:

- 1) da produži po određenom plovíbenom putu u opštem smjeru toka plovību za taj put;
- 2) da se drži dovoljno daleko od linije ili zone razdvajanja koliko je god to moguće;
- 3) da se uključuje u plovíbeni put ili da izlazi iz njega, u normalnim okolnostima, na kraju puta, a pri uključivanju ili izlaženju sa bilo koje strane, treba to da uradi sa što je moguće manjim uglom u odnosu na opšti smjer toka plovību.

Brod treba da izbjegava, koliko god je to moguće, presijecanje plovíbenih puteva, ali ako je na to primoran, treba ih presijecati što je moguće više pod pravim uglom u odnosu na opšti smjer toka plovību.

Brodovi koji u tranzitnom saobraćaju mogu sigurno da koriste odgovarajući plovíbeni put šeme odvojene plovību, u normalnim uslovima, ne treba da koriste zone priobalne plovību.

Brod, osim ako ne presijeca ili se uključuje ili napušta šemu odvojene plovību, ne smije u normalnim okolnostima da ulazi u zonu razdvajanja ili da presijeca liniju razdvajanja plovíbenih puteva, osim:

- 1) u slučajevima nužde da bi izbjegao neposrednu opasnost;
- 2) kad se bavi ribarenjem unutar zone razdvajanja.

U području blizu završetaka šeme odvojene plovību, brod treba da plovi uz posebnu opreznost.

Brod treba, koliko je god to izvodljivo, da izbjegava sidrenje unutar šeme odvojene plovību ili u područjima blizu njenih završetaka.

Brod koji se ne koristi šemom odvojene plovību treba da je zaobilazi koliko je god to moguće.

Brod zauzet ribolovom ne smije da ometa prolaz nijednom brodu koji prati tok plovíbenog puta.

Brod dužine manje od 20 m ili jedrenjak ne smije da ometa siguran prolaz broda na mehanički pogon koji prati tok plovíbenog puta.

Brod dužine manje od 20 m i jedrenjak mogu u svim okolnostima koristiti zonu priobalne plovidbe.

Na brod ograničene mogućnosti manevrisanja, kad je zauzet radovima na održavanju sigurnosti plovidbe u šemama odvojene plovidbe, za vrijeme tih radova ne primjenjuju se odredbe st. 1 do 10 ovoga člana.

Na brod ograničene mogućnosti manevrisanja, kad je zauzet radovima na polaganju, popravljaju ili podizanju pomorskog kabla, kao i hidrografskim premjeravanjima u šemama odvojene plovidbe, za vrijeme tih radova ne primjenjuju se odredbe ovoga člana.

Odredbe st. 1 do 12 ovoga člana primjenjuju se na šeme odvojene plovidbe koje je donijela Međunarodna pomorska organizacija (IMO) i ne oslobađaju nijedan brod obaveze propisane pravilima za plovidbu i manevrisanje.

Postupanje brodova koji vide jedan drugog

Član 9

Upravljanje brodovima kad plove i vide jedan drugog, vrši se u skladu sa čl. 10 do 17 ovog pravilnika.

Jedrenjaci

Član 10

Kad se dva jedrenjaka približavaju jedan drugom tako da prijeti opasnost od sudara, jedan od njih mora da se ukloni drugome sa puta na sljedeći način:

1) kad i jedan i drugi imaju vjetar sa različitih strana, brod koji plovi vjetrom sa lijeve strane mora se ukloniti sa puta drugom brodu;

2) ako oba broda imaju vjetar sa iste strane, brod koji se nalazi u privjetrini mora se ukloniti sa puta brodu koji plovi u zavjetrini;

3) ako brod koji plovi vjetrom sa lijeve strane vidi brod u privjetrini i ne može za njega sa sigurnošću utvrditi da li plovi vjetrom sa lijeve ili desne strane, mora mu se ukloniti sa puta.

Privjetrinom iz stava 1 ovog člana smatra se suprotna strana od one na kojoj se nalazi glavno jedro ili ako je u pitanju brod sa unakrsnim glavnim jedrima - suprotna strana od one na kojoj se nalazi najveće ljetno jedro.

Preticanje

Član 11

Svaki brod koji pretiče drugi brod treba se ukloniti sa puta brodu kojeg je sustigao.

Smatraće se da brod pretiče kad se približava drugom brodu iz smjera većeg od 22,5°

iza subočice prema krmi tog broda, odnosno kad je u takvom položaju prema brodu koji pretiče da mu noću može vidjeti samo krmeno svijetlo, a da mu ne vidi nijedno od bočnih svijetala.

Ako za brod postoji bilo kakva sumnja da pretiče drugi brod, smatra se brodom koji pretiče i da se prema tome ponaša.

Kasnija promjena smjera između dva broda ne može dati pravo da se brod koji pretiče, smatra brodom koji presijeca kurs drugom brodu, i ne može ga osloboditi obaveze da se ukloni sa puta preticanom brodu sve dok ga konačno ne mimoide i dok se ne udalji.

Položaj brodova u suprotnim kursovima

Član 12

Ako se dva broda na mehanički pogon približavaju jedan drugom iz suprotnih ili skoro suprotnih kurseva, tako da postoji opasnost od sudara, svaki od njih mora promijeniti kurs udesno, tako da se mimoiđu lijevim bokovima.

Situacija iz stava 1 ovog člana postoji kad jedan brod vidi drugog pravo po pramcu ili skoro pravo po pramcu, a pri tome noću može vidjeti u liniji ili skoro u liniji jarbolna svijetla, odnosno oba bočna svijetla drugog broda, a danju kad vidi odgovarajući izgled drugog broda.

Ako se sumnja u postojanje situacije iz stava 1 ovog člana, smatra se da postoji opasnost i da se prema tome ponaša.

Presijecanje kurseva

Član 13

Kad se kursevi dva broda na mehanički pogon presijecaju tako da postoji opasnost od sudara, ukloniće se sa puta onaj brod koji vidi drugi preko svoje desne strane i ako je to u datom slučaju moguće, i ne smije presijecati kurs ispred pramca tog broda.

Postupak broda koji ustupa put

Član 14

Brod koji je dužan da se ukloni sa puta drugom brodu, treba ukoliko je moguće, da manevriše blagovremeno i odlučno da bi se potpuno uklonio sa puta.

Postupak broda sa pravom puta

Član 15

Ako je jedan od dva broda dužan da se ukloni sa puta, drugi brod mora da zadrži svoj kurs i brzinu.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, drugi brod može da preduzme mjere za izbjegavanje sudara sopstvenim manevrisanjem, čim mu postane očigledno da brod koji mora da se ukloni sa puta ne preduzima odgovarajući manevar.

Ako se brod koji treba da zadrži kurs i brzinu, iz bilo kog razloga, nađe tako blizu da se sudar ne može izbjeći samo manevrisanjem broda koji je dužan da se ukloni sa puta, brod koji je do tada imao obavezu da zadrži kurs i brzinu mora preduzeti radnju koja će najuspješnije doprinijeti da se sudar izbjegne.

Brod na mehanički pogon koji preduzima radnju u položaju presijecanja kurseva iz stava 2 ovog člana, radi izbjegavanja sudara sa drugim brodom na mehanički pogon koji mu je sa lijeve strane, ne smije promijeniti kurs ulijevo ako je to u datom slučaju moguće.

Odredbe st. 1 do 4 ovog člana ne oslobađaju brod koji ustupa put obaveze da se ukloni sa puta drugom brodu.

Međusobne obaveze brodova

Član 16

Obaveze brodova:

1) kad brod na mehanički pogon plovi, mora se ukloniti sa puta:

- a) brodu koji je nesposoban za manevar;
- b) brodu ograničene mogućnosti manevrisanja;
- v) brodu koji je zauzet ribolovom;
- g) jedrenjaku;

2) kad jedrenjak plovi, mora se ukloniti sa puta:

- a) brodu koji je nesposoban za manevar;
- b) brodu ograničene mogućnosti manevrisanja;
- v) brodu koji je zauzet ribolovom;

3) kad brod koji je zauzet ribolovom plovi, koliko je god to moguće, mora se ukloniti sa puta:

- a) brodu koji je nesposoban za manevar;
- b) brodu ograničene mogućnosti manevrisanja.

Svaki brod, osim broda koji je nesposoban za manevrisanje ili brod ograničene mogućnosti manevrisanja ako je moguće, ne smije ometati siguran prolaz brodu ograničenom svojim gazom koji pokazuje signale u skladu sa članom 25 ovog pravilnika.

Brod koji je ograničen svojim gazom treba da plovi uz posebnu opreznost, poklanjajući punu pažnju svom posebnom stanju.

Hidroavion na vodi, treba u svim slučajevima da se uklanja sa puta svim brodovima i ne smije da ih ometa u plovidbi.

U okolnostima u kojima postoji opasnost od sudara, hidroavion treba da se ponaša u skladu s odredbama čl. 10 do 17 ovog pravilnika kao brod na mehanički pogon.

WIG treba kada uzlijeće, slijeće ili leti u blizini površine vode da se uklanja sa puta svim drugim brodovima i ne smije ih ometati u plovidbi.

WIG se, dok plovi morskom površinom, treba ponašati u skladu sa odredbama ovog pravilnika kao brod na mehanički pogon.

Upravljanje brodovima pri smanjenoj vidljivosti

Član 17

Svaki brod treba da plovi sigurnosnom brzinom, koja je prilagođena preovlađujućim okolnostima i stanju smanjene vidljivosti.

Pogonski stroj broda na mehanički pogon treba stalno da bude spreman za neposredan manevar.

Svaki brod treba da pažljivo prilagođava svoje aktivnosti preovlađujućim okolnostima i uslovima smanjene vidljivosti.

Ako brod samo radarom otkrije prisutnost drugog broda, mora da utvrdi da li nastaje položaj opasnih blizina, odnosno da li postoji opasnost od sudara.

Ako postoji opasnost od sudara, brod je treba da blagovremeno preduzme manevar izbjegavanja.

Ako dođe do promjene kursa, brod treba, koliko je moguće, da izbjegava:

1) promjenu kursa ulijevo ako je drugi brod ispred subočice sopstvenog broda, osim ako je u pitanju brod koji se pretiče;

2) promjenu kursa prema brodu koji mu je iza subočice ili prema krmi.

Svaki brod koji čuje zvučni signal za maglu drugog broda, za koji smatra da je iz smjera ispred subočice, ili koji ne može spriječiti opasno približavanje drugom brodu koji mu je ispred subočice, treba da smanji brzinu najmanje do brzine pri kojoj brod još drži kurs, osim kad se utvrdi da ne postoji opasnost od sudara.

Ako je potrebno brod treba da se zaustavi i da u svim slučajevima plovi uz krajnju opreznost sve dok opasnost od sudara ne prođe.

III. SVIJETLA I ZNAKOVI

Primjena svjetala i znakova

Član 18

Svijetla i znakovi iz čl. 19 do 28 ovog pravilnika primenjuju se od zalaska do izlaska sunca, i u to vrijeme ne smiju se pokazivati druga svjetla, osim ako ona ne mogu biti greškom zamijenjena svjetlima, ni štetno djelovati na njihovu vidljivost ili njihove karakteristike ili koja neće ometati propisno osmatranje.

Svijetla, ako su postavljena, treba pokazivati od izlaska do zalaska sunca pri smanjenoj vidljivosti i u svim drugim slučajevima kad se to smatra potrebnim.

Znakovi se primenjuju danju.

Svijetla i znakovi na plovnim objektima moraju biti u skladu sa tehničkim pravilima.

Vidljivost svjetala

Član 19

Svijetla treba da imaju jačinu svjetla određenu tehničkim pravilima o gradnji pomorskih brodova, sa najmanjim dometom vidljivosti:

1) na brodovima dužine 50 m ili više:

- jarbolno svjetlo..... 6 milja
- bočno svjetlo 3 milje
- krmeno svjetlo 3 milje
- svjetlo za tegljenje 3 milje

2) na brodovima dužine 12 m ili više, ali ne preko 50 m dužine:

- jarbolno svjetlo..... 5 milja
- jarbolno svjetlo za brodove dužine manje od 20 m..... 3 milje
- bočno svjetlo 2 milje
- krmeno svjetlo 2 milje
- svjetlo za tegljenje..... 2 milje
- bijelo, crveno, zeleno ili žuto kružno svjetlo 2 milje

3) na brodovima dužine manje od 12 m:

- jarbolno svjetlo..... 2 milje
- bočno svjetlo 1 milja
- krmeno svjetlo 2 milje
- svjetlo za tegljenje..... 2 milje
- bijelo, crveno, zeleno ili žuto kružno svjetlo 2 milje

4) na neuočljivim, djelimično uronjenim brodovima ili plovnim objektima koji se tegle:

- bijelo kružno svjetlo..... 3 milje.

Brodovi na mehanički pogon kad plove

Član 20

Brod na mehanički pogon, kad plovi, mora pokazivati:

- 1) jarbolno svjetlo na prednjem dijelu broda;
- 2) drugo jarbolno svjetlo pozadi i iznad prvog svjetla;
- 3) bočna svjetla;
- 4) krmeno svjetlo.

Brod dužine manje od 50 m nije obavezan, ali može, da ističe drugo jarbolno svjetlo.

Brod na vazдушnom jastuku kad plovi bez istisnine, uz svjetla određena u stavu 1 ovog člana, mora pokazivati i žuto bljeskajuće kružno svjetlo.

WIG samo prilikom uzlijetanja, slijetanja i leta u blizini vodene površine, osim svijetala iz stava 1 ovog člana, mora pokazivati i crveno bljeskajuće kružno svijetlo velike jačine.

Brod na mehanički pogon dužine manje od 12 m, umjesto svijetala iz stava 1 ovog člana smije pokazivati jedno bijelo kružno svijetlo i bočna svijetla.

Brod na mehanički pogon dužine manje od 7 m, čija najveća brzina ne prelazi sedam čvorova, umjesto svijetala iz stava 1 ovog člana, može pokazivati bijelo kružno svijetlo, a ako je to moguće i bočna svijetla.

Jarbolno svijetlo ili bijelo svijetlo vidljivo sa svih strana horizonta na brodu na mehanički pogon dužine manje od 12 m može se postaviti izvan uzdužnice broda ako ga nije moguće postaviti u uzdužnicu broda, s tim da su bočna svijetla u jednoj kombinovanoj svjetiljci postavljenoj u uzdužnicu broda ili postavljena, koliko je to moguće bliže, u uzdužnici broda na koju je postavljeno jarbolno svijetlo ili bijelo kružno svijetlo.

Tegljenje i guranje

Član 21

Brod na mehanički pogon, koji tegli mora pokazivati:

1) umjesto svijetla iz člana 20 stav 1 tač. 1 i 2 ovog pravilnika - dva jarbolna svijetla, vertikalno jedno iznad drugog;

2) ako dužina teglja, mjereno od krme broda koji tegli do poslednje tačke teglja, prelazi 200 m - tri jarbolna svijetla, vertikalno jedno iznad drugog;

3) bočna svijetla;

4) krmeno svijetlo;

5) svijetlo za tegljenje vertikalno iznad krmenog svijetla;

6) ako dužina teglja prelazi 200 m - signalni znak oblika dvostrukog čunja, na mjestu gdje se najbolje vidi.

Ako su gurač i brod koji on gura naprijed, čvrsto spojeni da čine jednu složenu jedinicu, smatraju se za brod na mehanički pogon i moraju pokazivati svijetla iz člana 20 ovog pravilnika.

Brod na mehanički pogon, kad gura naprijed ili tegli bočno, osim ako čini jednu složenu jedinicu, treba da pokazuje:

1) umjesto svijetla iz člana 20 stav 1 tač. 1 i 2 ovog pravilnika - dva jarbolna svijetla vertikalno jedno iznad drugog;

2) bočna svijetla;

3) krmeno svijetlo.

Brod na mehanički pogon, koji ne pokazuje svijetla iz st. 1 i 3 ovog člana, mora da pokazuje svijetla iz člana 20 stav 1 tačka 2 ovog pravilnika.

Tegljeni brod ili objekat, osim broda ili objekta iz stava 7 ovog člana mora pokazivati:

1) bočna svijetla;

2) krmeno svijetlo;

3) ako dužina teglja prelazi 200 m – signalni znak oblika dvostrukog čunja, na mjestu gdje se najbolje vidi.

Ako se bilo koji broj tegljenih brodova ili brodova koji se guraju u grupi moraju osvijetliti kao jedan brod:

1) brod koji se gura, a koji nije dio složene jedinice, treba na kraju prednjeg dijela da istakne bočna svijetla;

2) brod koji je tegljen bočno treba pokazivati krmeno svijetlo i na prednjem dijelu bočna svijetla.

Brod koji je slabouočljiv, djelimično uronjen tegljeni objekat, ili sastav takvih brodova ili objekata, mora pokazivati:

1) ako je uži od 25 m - jedno bijelo svijetlo vidljivo sa svih strana horizonta na prednjem krajnjem dijelu teglja ili u njegovoj blizini i jedno svijetlo na zadnjem krajnjem dijelu teglja ili u njegovoj blizini, osim što drakoni (cilindri za tečnosti, tzv. "kobasice") ne treba da pokazuju svijetlo na krajnjem prednjem dijelu ili u njegovoj blizini;

2) ako je širok 25 m i više - dva dodatna bijela svijetla vidljiva sa svih strana horizonta na najširim bočnim tačkama teglja ili blizu njih;

3) ako je duži od 100 m - dodatna bijela svijetla vidljiva sa svih strana horizonta između svijetala iz stava 5 ovog člana, tako da udaljenost između svijetala ne bude veća od 100 m;

4) signalni znak u obliku dvostrukog čunja na krajnjem zadnjem dijelu teglja ili u njegovoj blizini na posljednjem brodu ili objektu u teglju, a ako dužina teglja prelazi 200 m, dodatno signalno tijelo istog oblika postavljeno na mjestu odakle se najbolje vidi i što je moguće bliže prednjem dijelu teglja.

Ako je iz bilo kojih opravdanih razloga nemoguće da tegljeni brod ili objekat pokazuje svijetla ili signalna tijela iz st. 5 ili 7 ovog člana, treba preduzeti sve što je moguće da se tegljeni brod ili objekat osvijetli ili da se makar označi prisustvo takvog broda ili objekta.

Ako je iz bilo kojih opravdanih razloga nemoguće da brod koji ne radi kao tegljač pokazuje svijetla iz st. 1 ili 3 ovog člana, od tog broda se ne zahtijeva da pokazuje propisana svijetla kad je zauzet tegljenjem drugog broda koji je u opasnosti ili nekoj drugoj nuždi.

Veza između broda tegljača i tegljenog broda ili objekta osvetljava se reflektorom teglja.

Jedrenjaci kad plove i brodovi na vesla

Član 22

Jedrenjak, kad plovi, treba da pokazuje:

- 1) bočna svijetla;
- 2) krmeno svijetlo.

Na jedrenjacima dužine manje od 20 m, svijetla iz stava 1 ovog člana mogu se kombinovati u jednoj svetiljki, koju treba postaviti na vrh ili blizu vrha jarbola gdje se svijetlo može najbolje vidjeti.

Jedrenjak kad plovi, pored svijetala iz stava 1 ovog člana, može isticati na vrhu ili blizu vrha jarbola gdje se mogu najbolje vidjeti, dva kružna svijetla postavljena vertikalno jedno iznad drugog, od kojih je gornje crveno, a donje zeleno.

Svijetla iz stava 3 ovog člana ne smiju se pokazivati zajedno sa kombinovanom svetiljkom iz stava 2 ovog člana.

Jedrenjak dužine manje od 7 m, ako je to moguće, treba da pokazuje svijetla iz st. 1 ili 2 ovog člana, ili da ima spremnu električnu ručnu lampu ili upaljenu svetiljku sa bijelom svijetlošću koju mora pokazati na vrijeme dovoljno da se izbjegne sudar.

Plovni objekat na vesla može pokazivati svijetla za jedrenjake ili imati spremnu električnu ručnu lampu ili upaljenu svetiljku sa bijelom svijetlošću, koju mora pokazati na vrijeme dovoljno da se izbjegne sudar.

Plovni objekat koji plovi na jedra, a istovremeno se pokreće strojem, treba na svom prednjem dijelu, na mjestu gdje se najbolje može vidjeti, istaći znak u obliku čunja sa vrhom okrenutim nadolje.

Ribarski brodovi

Član 23

Brodovi zauzeti ribolovom, bilo da plove ili da su usidreni, moraju pokazati samo svijetla i znakove iz st. 2 do 5 ovoga člana.

Brod koji je zauzet kočarenjem, a pod tim se podrazumeva da vuče povlačne mreže kroz vodu ili druge naprave upotrijebljene kao ribolovni pribor, treba da pokazuje:

1) dva kružna svjetla postavljena vertikalno jedno iznad drugog, od kojih je gornje zelene, a donje bijele boje ili signalni znak koji se sastoji od dva čunja postavljena jedan iznad drugog, tako da im se vrhovi spajaju.

2) jarbolno svjetlo prema krmi i iznad zelenog kružnog svjetla;

3) kad se kreće kroz vodu, osim svjetala iz tač. 1 i 2 ovog stava - bočna svjetla i krmeno svjetlo.

Brod dužine manje od 50 m može, da pokaže svjetlo iz stava 2 tačka 2 ovog člana;

Brod koji je zauzet ribolovom, ako to nije kočarenje, treba da pokazuje:

1) dva kružna svjetla, postavljena vertikalno jedno iznad drugog, od kojih je gornje crvene, a donje bijele boje ili signalni znak koji se sastoji od dva čunja postavljena vertikalno jedan iznad drugog tako da im se vrhovi spajaju;

2) ako se ispuštena naprava proteže vodoravno preko 150 m dužine iza broda, u pravcu pružanja naprave - jedno bijelo kružno svjetlo ili čunj okrenut vrhom prema gore;

3) kad se kreće kroz vodu, osim svjetala iz tač. 1 i 2 ovog stava - bočna svjetla i krmeno svjetlo.

Brod koji je zauzet ribolovom blizu drugih brodova koji su zauzeti ribolovom može pokazivati dodatne signale iz čl. 34,35 i 36 ovog pravilnika.

Ako brod nije zauzet ribolovom, ne smije da pokazuje svjetla i znakove iz st. 1 do 5 ovoga člana, već samo svjetla i znakove propisane za brod njegove dužine.

Brodovi nesposobni za manevar ili brodovi ograničenih mogućnosti za manevrisanje

Član 24

Brod nesposoban za manevar mora da pokazuje:

1) dva crvena kružna svjetla postavljena vertikalno jedno iznad drugog na mjestu gdje se najbolje mogu vidjeti;

2) dvije kugle ili dva slična signalna znaka postavljena vertikalno jedan iznad drugog na mjestu gdje se najbolje mogu vidjeti;

3) kad se kreće kroz vodu, pored svjetala iz tač. 1 i 2 ovog stava - bočna svjetla i krmeno svjetlo.

Brod ograničenih mogućnosti za manevrisanje, osim broda koji vrši razminiranje, mora da pokazuje:

1) tri kružna svjetla, postavljena vertikalno jedno iznad drugog na mjestu gdje se mogu najbolje vidjeti, tako da gornje svjetlo i donje svjetlo moraju biti crvene boje, a srednje svjetlo mora biti bijele boje;

2) tri znaka postavljena vertikalno jedan iznad drugog na mjestu gdje se mogu najbolje vidjeti, tako da gornji i donji signalni znak moraju biti oblika kugle, a srednji znak mora biti u obliku dvostrukog čunja;

3) kad se kreće kroz vodu, pored svjetala propisanih iz tačke 1 ovog stava - jedno jarbolno svjetlo ili svjetla, bočna svjetla i krmeno svjetlo;

4) kad je usidren, pored svjetala i znakova iz tač. 1 i 2 ovog stava - svjetlo, svjetla ili znak iz člana 27 ovog pravilnika.

Brod na mehanički pogon koji je zauzet tegljenjem tako da je i njemu i tegljenom brodu ozbiljno ograničena mogućnost promjene kursa, osim svjetala ili signalnih znakova iz člana 21 ovog pravilnika, treba da pokazuje i svjetla ili signalne znakove iz stava 2 tač. 1 i 2 ovog člana.

Brod koji je zauzet jaružanjem ili podvodnim radovima, kad mu je ograničena mogućnost za manevrisanje, mora da pokazuje svjetla i znakove iz stava 2 tač. 1, 2 i 3 ovog člana, a ako postoji kakva prepreka, pored toga mora da pokazuje:

1) dva crvena kružna svjetla ili dvije kugle, postavljene vertikalno jedna iznad druge da se označi strana na kojoj postoji prepreka;

2) dva zelena kružna svjetla ili dva dvostruka čunja, postavljena vertikalno jedan iznad drugog da se označi strana na kojoj drugi brod može da prođe;

3) kad je usidren - svjetla ili signalne znakove iz tač. 1 i 2 ovog stava umjesto svjetala ili signalnih znakova iz člana 27 ovog pravilnika.

Kad je zbog veličine broda koji je zauzet ronilačkim radovima nemoguće da brod pokazuje sva svjetla i signalna tijela iz stava 4 ovog člana, treba da pokazuje:

1) tri vertikalna svjetla vidljiva sa svih strana horizonta postavljena da se dobro vide, gornje i donje svjetlo mora biti crveno, a srednje bijele boje;

2) zastavu "A" Međunarodnog signalnog kodeksa izrađenu od ploče čvrstog materijala visine najmanje 1 m uz obezbjeđenje vidljivosti zastave sa svih strana horizonta.

Brod koji je zauzet razminiranjem, osim svjetala propisanih za brodove na mehanički pogon iz člana 21 ovog pravilnika ili osim svjetala ili signalnih znakova usidrene brodove iz člana 27 ovog pravilnika, treba da pokazuje i tri zelena svjetla vidljiva sa svih strana horizonta ili tri kugle.

Jedno od tih svjetala ili signalnih znakova treba da je postavljeno blizu vrha prednjeg jarbola, a po jedno svjetlo na krajevima donjeg krsta prednjeg jarbola.

Svjetla ili signalni znakovi upozoravaju da je za druge brodove opasno da se na manje od 1000 m približe brodu koji je zauzet razminiranjem.

Brođovi dužine manje od 12 m, osim brodova koji su zauzeti ronilačkim radovima, nijesu obavezni da pokazuju svjetla i signalne znakove iz st. 1 do 8 ovog člana.

Na signale brodova kada se nađu u opasnosti i traže pomoć, primjenjuju se signali iz člana 33 ovog pravilnika.

Brođovi ograničeni svojim gazom

Član 25

Brod koji je ograničen svojim gazom, pored svjetala iz člana 20 ovog pravilnika za brodove na mehanički pogon, može da pokazuje na mjestu gdje se mogu najbolje vidjeti tri crvena kružna svjetla, postavljena vertikalno jedno iznad drugog ili znak u obliku cilindra.

Pilotski brođovi

Član 26

Brod koji je zauzet poslovima pilotaže mora pokazivati:

1) na vrhu ili blizu vrha jarbola, dva kružna svjetla postavljena vertikalno jedno iznad drugog, od kojih je gornje bijelo, a donje crveno;

2) kad plovi, pored svjetala iz tačke 1 ovog stava - bočna svjetla i krmeno svjetlo;

3) kad je usidren, pored svjetala iz tačke 1 ovog stava - svjetlo, svjetla ili signalna tijela iz člana 27 ovog pravilnika.

Ako pilotski brod nije zauzet poslovima pilotaže, treba da pokazuje svjetla i znakove propisane za slične brodove njegove dužine.

Usidreni i nasukani brođovi

Član 27

Usidreni brod mora da pokazuje na mjestu gdje se najbolje može vidjeti:

1) na pramčanom dijelu - bijelo kružno svjetlo ili kuglu u toku dana;

2) na krmi ili blizu krme i niže od svjetla iz tačke 1 ovog stava - bijelo kružno svjetlo.

Brod čija je dužina manja od 50 m umjesto svjetala iz stava 1 ovog člana, može da pokazuje bijelo kružno svjetlo postavljeno na mjestu gdje se može najbolje vidjeti.

Usidreni brod, ako je dug 100 m i više, treba da upotrijebi i odgovarajuća radna ili druga svjetla za osvjtljavanje svojih paluba.

Nasukani brod mora da pokazuje svijetla iz st. 1 i 2 ovog člana, a osim toga, na mjestu gdje se najbolje vide:

- 1) dva crvena kružna svijetla, postavljena vertikalno jedno iznad drugog;
- 2) tri lopte postavljene vertikalno jedna iznad druge u toku dana.

Brod dužine manje od 7 m kad je usidren ako se ne nalazi u uskom kanalu, plovnom putu, sidrištu ili blizu njih, odnosno blizu mjesta gdje drugi brodovi obično plove, nije dužan da pokazuje signalno tijelo iz stava 1 ovog člana.

Brod dužine manje od 12 m, kada je nasukan, nije dužan da pokazuje svijetla ili signalna tijela iz stava 4 ovog člana.

Hidroavioni

Član 28

Ako hidroavion ili WIG ne mogu da pokazuju svijetla i znakove čije su karakteristike i položaj propisani ovim pravilnikom, oni moraju da pokazuju svijetla i znakove koji su po karakteristikama i položaju najbližnji.

IV. ZVUČNI I SVIJETLOSNI SIGNALI

Oprema za zvučne signale

Član 29

Brod dužine 12 m ili više treba da ima zviždaljku i zvono, a brod dužine 100 m i više i gong čiji se ton i zvuk ne mogu zamijeniti tonom i zvukom zvona.

Zviždaljka, zvono i gong moraju da budu u skladu sa tehničkim pravilima o gradnji pomorskih brodova.

Zvono i/ili gong, mogu se zamijeniti drugom opremom sa odgovarajućom karakteristikom zvuka, pod uslovom da se zvučni signali mogu ručno proizvoditi.

Brod dužine manje od 12 m ne mora da ima naprave za zvučnu signalizaciju iz stava 1 ovog člana, ali mora da ima neko drugo sredstvo za davanje efikasnog zvučnog signala.

Signali za pokazivanje manevara i signali za upozoravanje

Član 30

Kad brodovi vide jedan drugog, brod na mehanički pogon u plovidbi mora da pokazuje svoj manevar signalima zviždaljke, koji znače:

- 1) jedan kratki zvižduk: "mijenjam kurs udesno";
- 2) dva kratka zvižduka: "mijenjam kurs ulijevo";
- 3) tri kratka zvižduka: "moji strojevi voze krmom".

Signale zviždaljkom iz stava 1 ovog člana svaki brod može da dopuni svjetlosnim signalima dok se ne izvrši manevar.

Svijetlosni signali iz stava 2 ovog člana znače:

- 1) jedan bljesak - "mijenjam kurs udesno";
- 2) dva bljeska - "mijenjam kurs ulijevo";
- 3) tri bljeska - "moji strojevi voze krmom".

Svaki bljesak iz stava 3 ovog člana, treba da traje oko jedne sekunde, vremenski razmak između bljeskova mora trajati oko jedne sekunde, a razmak između uzastopnih signala ne smije da bude kraći od deset sekundi.

Svijetlo koje se upotrebljava za signale iz stava 2 ovog člana, ako je postavljeno, treba biti bijelo kružno svijetlo sa najmanjim dometom vidljivosti od 5 milja i mora da bude u skladu sa tehničkim pravila o gradnji pomorskih brodova.

Kad brodovi vide jedan drugog u uskom kanalu ili plovnom putu:

1) brod koji namjerava da pretiče drugi brod mora, u skladu sa Zakonom o sigurnosti pomorske plovidbe i ovim pravilnikom, da pokaže svoju nameru sljedećim signalima pomoću zviždaljke:

- dva duga zvižduka praćena jednim kratkim, znače: "namjeravam da vas prestignem sa vaše desne strane";

- dva duga zvižduka praćena sa dva kratka, znače: "namjeravam da vas prestignem sa vaše lijeve strane";

2) brod koji se prestiže mora, postupajući u skladu sa Zakonom o sigurnosti pomorske plovidbe i ovim pravilnikom, da potvrdi svoje slaganje signalom pomoću zviždaljke ovim redom: jedan drugi, jedan kratki, jedan dugi i jedan kratki zvižduk.

Ako se brodovi koji vide jedan drugog približavaju jedan drugome i kad iz bilo kojih razloga jedan od brodova ne razumije namjere ili postupke drugog, ili sumnja da drugi brod preduzima odgovarajuću radnju za izbjegavanje sudara, svoju sumnju treba odmah da označi davanjem najmanje pet kratkih i brzih zvukova zviždaljkom.

Signal iz stava 6 ovog člana može da se dopuni signalom od najmanje pet kratkih i brzih bljeskova.

Brod koji se približava okuci ili tjesnacu ili plovnom putu, gdje drugi brod može biti zaklonjen nekom preprekom, mora da se oglasi jednim dugim zviždukom.

Svaki brod koji se nalazi iza okuke ili je zaklonjen preprekom, a čuo je signal iz stava 8 ovog člana, mora da odgovori jednim dugim zviždukom.

Ako su zviždaljke na brodu postavljene na međusobnoj udaljenosti većoj od 100 m, za davanje zvučnih signala za pokazivanje manevrisanja i za upozoravanje mora da se upotrebljava samo jedna zviždaljka.

Zvučni signali pri smanjenoj vidljivosti

Član 31

U području ili blizu područja smanjene vidljivosti, bilo danju ili noću, signali koji se moraju davati su:

1) brod na mehanički pogon, kad se kreće kroz vodu, mora davati jedan dugi zvižduk u vremenskim razmacima od najviše dva minuta;

2) brod na mehanički pogon, kad se kreće, ali kad je zaustavio stroj i ne kreće se kroz vodu, mora u vremenskim razmacima od najviše dva minuta da daje dva duga uzastopna zvižduka odvojena intervalom od oko dvije sekunde;

3) brod nesposoban za manevar, brod ograničene mogućnosti manevrisanja, brod ograničen svojim gazom, jedrenjak, brod zauzet ribolovom, brod koji je zauzet tegljenjem ili guranjem drugog broda, umjesto signala iz tač. 1 i 2 ovog stava, moraju da se oglašavaju u vremenskim razmacima od najviše dva minuta sa tri uzastopna zvižduka, i to jednim dugim praćenim sa dva kratka;

4) brod koji je zauzet ribarenjem, kad obavlja svoje radove a usidren je, umjesto signala iz tačke 7 ovog stava, mora davati signal iz tačke 3 ovog stava;

5) tegljeni brod ili ako ima više tegljenih brodova, samo poslednji brod u teglju, ako ima posadu, mora u razmacima koji nijesu duži od dva minuta da daje četiri uzastopna zvižduka, i to jedan dugi zvižduk praćen sa tri kratka a ako je moguće, ovaj signal treba davati neposredno iza signala koji daje brod tegljač;

6) kad su brod gurač i brod koji on gura čvrsto povezani u složenu jedinicu, smatraju se kao brod na mehanički pogon i moraju davati signale iz tačke 1 ili tačke 2 ovog stava;

7) usidreni brod mora, u vremenskim razmacima od najviše jednog minuta, brzo da zvoni u zvono otprilike po pet sekundi.

Brod dužine 100 ili više metara mora da se oglašava zvonom na pramčanom dijelu broda, i odmah posle tog zvonjenja - gongom na krmenom dijelu broda brzim udaranjem u gong u trajanju od oko pet sekundi.

Usidreni brod može da daje tri uzastopna zvižduka i to jedan kratak, jedan dug i jedan kratak da bi skrenuo pažnju na svoj položaj i na mogućnost sudara sa brodom koji mu se približava;

1) nasukani brod mora da daje signal zvonom, a ako je potrebno i gongom iz tačke 6 stav 1 ovog člana, mora neposredno prije i poslije svakog signala brzim zvonjenjem da daje još tri odvojena i izrazita udarca u zvono, a može da se oglašava odgovarajućim signalom pomoću zviždaljke;

2) brod dužine 12 m ili više, ali manje od 20 m, nije obavezan davati signale zvonom iz tač. 7 i 8 stav 1 ovog člana, ali ako ih ne daje, mora davati bilo kakve druge djelotvorne zvučne signale u vremenskim razmacima koji nijesu duži od dva minuta;

3) brod dužine manje od 12 m koji ne daje signale iz st. 1 i 2 ovoga člana, mora da daje neki drugi efikasan zvučni signal u vremenskim razmacima koji nijesu duži od dva minuta;

4) kad pilotski brod vrši pilotažu pored signala pri smanjenoj vidljivosti, može da daje signal za raspoznavanje koji se sastoji od četiri kratka zvižduka.

Signali za privlačenje pažnje

Član 32

Ako je potrebno da se privuče pažnja drugog broda, svaki brod može da daje svjetlosne ili zvučne signale ili može da usmjeri svijetlosni snop reflektora u pravcu opasnosti tako da ne ometa druge brodove.

Svijetlosni signal za privlačenje pažnje drugog broda mora biti takav da se ne može pogrešno protumačiti kao navigaciona oznaka, s tim da treba izbjegavati upotrebu svijetala na prekide ili sa sjajem velike jačine svijetljenja, kao što su reflektori.

Signali opasnosti

Član 33

Ako je brod u opasnosti i traži pomoć, treba da upotrijebi ili da ističe signale koji bilo da su upotrijebljeni ili istaknuti odvojeno ili zajedno pokazuju opasnost i potrebu za pomoć i to:

1) pucanj vatrenim oružjem ili koji drugi eksplozivni signal ispaljen u razmacima od oko jedne minute;

2) neprekidan zvuk bilo kojom spravom za davanje signala u magli;

3) rakete ili prskalice koje bacaju zvjezdice crvene boje, a koje se ispaljuju jedna za drugom u kratkim vremenskim razmacima;

4) signal radio-telegrafijom ili bilo kakvim drugim signalnim sistemom koji se sastoji iz grupe ... --- ... (SOS) Morzeovim znacima;

5) signal radio-telefonijom koji se sastoji od izgovaranja riječi "Mayday";

6) signal opasnosti N. C. predviđen Međunarodnim signalnim kodeksom;

7) signal koji se sastoji od četvorougaoe zastave, iznad koje ili ispod koje stoji lopta ili predmet sličan lopti;

8) paljenje vatre na brodu (gorenjem bačvi katrana, ulja);

9) raketa sa padobranom ili ručna buktinja koja daje crveno svijetlo;

10) dimni signal koji ispušta dim narandžaste boje;

11) ponavljanje raširenim rukama laganih pokreta od gore na dolje;

12) dojava opasnosti putem digitalnog selektivnog poziva (DSC) emitovanog na:

- VHF kanalu 70

- MF/HF DSC frekvencijama

13) dojava opasnosti emitovana putem satelitskog komunikacionog sistema - Inmarsat sa brodske zemaljske stanice preko pružaoca mobilnih satelitskih usluga;

14) signali koje daju radio-plutače za nuždu sa podacima za određivanje pozicije;

15) odobreni signali emitovani radiokomunikacionim sistemima, uključujući radarske transpondere na plovnim objektima za spašavanje.

Isticanje i primjena bilo kog od tih signala, osim za označavanje opasnosti i potrebe za pomoć, zabranjena je.

Pored signala iz stava 1 ovog člana mogu se upotrijebiti i signali u skladu sa Međunarodnim signalnim kodeksom i Priručnikom za traganje i spašavanje trgovačkih brodova i to:

1) komad platna obojenog narandžastom bojom sa crnim četvorouglokom ili krugom, ili drugim odgovarajućim znakom (zbog identifikacije iz vazduha);

2) marker za signalizaciju (signalna boja za vodu).

V. DOPUNSKI SIGNALI ZA RIBARSKE BRODOVE KOJI LOVE U BLIZINI JEDAN DRUGOG

Svijetla koja koriste ribarski brodovi

Član 34

Svijetla koja se pokazuju u skladu sa članom 23 stav 5 ovog pravilnika, moraju da se postave na mjesta odakle se mogu najbolje vidjeti i moraju da budu udaljena najmanje 0,9 metara od svijetala iz člana 23 stav 2 tačka 1 i stav 4 tačka 1 ovog pravilnika, ali na nižem nivou.

Svijetla iz stava 1 ovog člana, treba da budu kružna i vidljiva na manjoj udaljenosti ali ne kraćoj od jedne morske milje.

Signali za kočarenje

Član 35

Kad su brodovi zauzeti kočarenjem, bilo da upotrebljavaju prizemnu ili lebdeću opremu, mogu da pokazuju kad:

1) spuštaju mreže:

- dva bijela svijetla u vertikalnoj liniji;

2) povlače mreže:

- bijelo svijetlo vertikalno iznad crvenog svijetla;

3) je mreža zapela o neku zapreku:

- dva crvena svijetla u vertikalnoj liniji.

Svaki brod koji je zauzet kočarenjem u paru može da pokazuje:

1) noću - reflektor usmjeren ka naprijed i u pravcu drugog broda u paru;

2) kad spušta ili povlači mreže ili su mreže zapele na neku preprijeku - svijetla iz stava 1 ovog člana.

Brod kraći od 20 m zauzet kočarenjem, bilo da upotrebljava prizemnu ili lebdeću opremu ili kočari u paru, treba da pokazuje odgovarajuća svijetla iz st. 1 i 2 ovog člana.

Signali za plivarice

Član 36

Brodovi koji su zauzeti ribolovom pomoću plivarice mogu da pokazuju dva žuta svijetla vertikalno jedno iznad drugog.

Svijetla iz stava 1 ovog člana moraju naizmenično da bljeskaju svake sekunde sa jednakim trajanjem svijetla i tame, a mogu da se pokazuju samo kad je brod u plovidbi ometen svojom ribolovnom opremom.

VI. IZBJEGAVANJE SUDARA NA MORU U UNUTRAŠNjim MORSKIM VODAMA I TERITORIJALNOM MORU CRNE GORE U KOJIMA JE PLOVIDBA OTEŽANA

Postupanje u slučaju otežane plovidbe čestim manervima

Član 37

Radi izbjegavanja sudara na moru u crnogorskim lukama i područjima crnogorskih unutrašnjih morskih voda u kojima je plovidba otežana čestim manevrima uplovljenja, isplovljenja i prolaženja lučkim akvatorijumom i ulazima u luke u polukrugu od jedne morske milje računajući od ulaza u luke, kao i na rijeci Bojani i njenom ušću plovnom za čamce, odnosno u uskim kanalima Bokokotorskog zaliva, mora se postupati u skladu sa Zakonom o sigurnosti pomorske plovidbe i ovim pravilnikom.

Uklanjanje malih brodova sa puta

Član 38

Mali brodovi, uključujući i čamce, bez obzira na vrstu pogona, moraju se prilikom kretanja u područjima i lukama iz člana 37 ovog pravilnika uklanjati sa puta većim brodovima.

Postupanje plovni objekata koji ulaze i izlaze iz luke

Član 39

Plovni objekti koji ulaze u luku, rijeku ili uski kanal ne smiju ometati manevrisanje plovni objekata koji izlaze iz luke, rijeke, odnosno kanala.

Način upozoravanja plovni objekata koji imaju prednost

Član 40

Ako plovni objekti u skladu sa čl. 38 i 39 ovog pravilnika imaju prednost u manevrisanju i smatraju da ostali plovni objekti ne postupaju po tim odredbama, moraju ih upozoriti sa najmanje pet kratkih i brzih zvučnih signala.

Postupanje ribarskih brodova i ribarskih čamaca

Član 41

Ribarski brodovi i ribarski čamci ne smiju u lukama ribariti pomoću svijetla, a u područjima iz člana 37 ovog pravilnika mogu upotrebljavati samo zaklonjena svijetla, tako da ne ometaju dobru i slobodnu vidljivost brodovima koji plove tim područjima.

Ako brodovi odnosno čamci iz stava 1 ovog člana, svojim svijetlom ometaju vidljivost, dužni su da na dati signal broda, koji se sastoji od jednog dugog zvuka zviždaljkom, ugase ili zaklone svoja svijetla.

VII. ZAVRŠNE ODREDBE

Prestanak primjene

Član 42

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje primjena Pravilnika o izbjegavanju sudara na moru ("Službeni list SFRJ", br. 4/79, 25/85 i 84/89).

Stupanje na snagu

Član 43

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj:05-345/21-4208/2

Podgorica, 7. maja 2021. godine

Ministar,
Mladen Bojanić, s.r.